

Roosevelt Magyarországon.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 18.

Tegnap reggel óta hazánk földjén időzik, s az este óta a magyar főváros vendége Roosevelt Tivadar, akit a szabad amerikai nép választott annakidején a maga első polgárává, s akit látva, szavait közvetlen-közlelől hallgatva, mindenki előtt érthetővé válik az a szuggesztív varázs, az erőnek, tekintélynek, méltóságnak és önérzetnek az a nemes harmóniája, amely egyéniségéből sugárzik. Hévíz és lelkeség ül az arcán, biztos és éles látóerő a szemében, amely figyelve néz körül, s bizonyára a hivatalos ceremóniakon keresztül is tisztán lát mindent. Örömmel és hódolattal látjuk nagy vendégünket falaink között, s szeretnők, ha kedvét találná a magyar nép faji és nemzeti tulajdonságaiban. Szükségünk van az ő szimpatijájára; tengerentuli véreink sorsának biztosítékát látnók ebben. Mondják Roosevelttről, ő maga is állítja, hogy rokonszenvet érez a magyarok iránt, akiknek erényeit ismeri, érzéseit méltányolja, és törekvéseit megérti. Ez a két nap, amelyet körülötte tölt, talán nem elég arra, hogy lelkünk mélyére lásson, de elegendő neki annak fölismerésére, hogy ez a nép munkára és fejlődésre képes, van érzéke a kulturális haladás iránt, és mindenképp megérdemli a boldogulást. Roosevelt egy büszke nép kiválasztott feje, aki megéri és megérti szívverésünket, amely a szabadságért küzdő nép szívéből egy szabad nép szabad polgára felé dobog. Szeretettel és lelkesedéssel üdvözljük őt hazánkban.

Roosevelt magyarországi, illetve budapesti tartózkodásáról az alábbi tudósítás számol be:

Roosevelttel Pozsonytól Budapestig.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Borus, esős vasárnapra virradt Pozsony városa, amely első stációja volt Rooseveltnek magyar földön. Szürke felhők borították az eget és reggel 6 órakor meleg tavaszi eső pászta a város kövezetjét. Csak a keleti határon mutatkozott a horizont alján egy kis világos, halvány sáv, amely némi reményt öntött belénk, hogy az amerikaiak volt nagy elnökének első napiját a mi földünkön talán még sem fogja elmosni az eső.

Vasárnap reggel 8 óra felé azonban az eget eltakaró szürke lepel kezdett foszladozni, kezdett eldőlni a tavaszi napsugár és ezzel együtt a város hangulata is egyszerre megváltozott. Az utvonalon, amerre Rooseveltnek be kellett vonulnia, egymásután tüntek ki a házakra a nemzeti lobogókat, több helyen csillagos amerikai lobogó is jutott melléje és a felkelő nappal a város érdeklődése is fokozódni kezdett.

A bécsi gyorsvonat még valahol az osztrák határ közelében szelte a léget, de mintha annak az egyszerű, demokrata amerikai polgárnak a hatalmas egyénisége máris elővetette volna varázsát, amely később lebilincselte minden embert, aki látta és beszélni hallotta.

Várják Rooseveltet.

A városon ekkor már annak a bizonyos nyugtalan idegességnek jelei mutatkoztak, amely minden nagy várakozást megelőz. Az ünneplő ruhába öltözött polgárok kisebb csapatokban vonultak ki a pályaudvar felé. A város előkelőségei, akiknek a fogadásnál is részük jutott, kocsikon igyekeztek kifelé. Az utvonalon, amelyen a keresztülvonulásnak meg kellett történni, egy félóra alatt zászólódást öltött s az ablakok is megtelek kíváncsi érdeklődőkkel. Egy helyütt iskolásgyermek állottak sorfalat.

A pályaudvaron.

Az érdeklődés központja persze a pályaudvar volt. Mindenki ott szeretne volna látni, beszélni hallani

Rooseveltet. Amikor féltizkor kiértünk a pályaudvarra, az előcsarnokban és a várótermek előtt hullámzott a nép, az állomás épülete előtt pedig egész kocsitábor verődött össze.

A pályaudvarra lépve, riasztó hírrel fogadnak: — Apponyit tegnap délután baleset érte. Kis leányával kifordult egy kocsiból s két helyen megsértette a fejét. A fogadásra sem fog eljönni.

A hír nagy megdöbbenést keltett mindenfelé. Mindenki őszintén sajnálkozott a baleset fölött és szeretett volna pozitív adatokat kapni a baleset méretei felől, de senki sem tudott bizonyosat. Végre megérkezett Kucsera főkapitány, aki megnyugtatta az egybegyűlteket.

— A baleset jelentéktelen. A kegyelmes ur ugyan megsérült a fején, de már itt is van Pozsonyban és fogadni fogja vendégét.

Ezalatt lassankint gyülekeztek a Perronon azok a helyi notabilitások, akik Rooseveltet fogadják. Brolly Tivadar polgármester, Jankovich Marcell volt országgyűlési képviselő, a városi tanács tagjai és még számosan. Ott van Jolland Arthur egyetemi magántanár is, aki a «Newyork Herald»-ot tudósítja Roosevelt magyarországi útjáról. Tőle tudtam meg, hogy a budapesti kálvinisták Rooseveltet, aki a Dutch Reformed Church egyházhoz tartozik, Budapesten mint a legközelebbi testvérelekezet hívei testületileg, monstre küldöttséggel akarták fogadni, de aztán lefújták a tervet. A Perronra természetesen csak a megbízottakat és az újságírókat bocsájtják be, de még így is tíz órára zsufolásig megtelt a tágas csarnok.

Tíz órakor érkezett meg Apponyi Albert gróf. Homlokán fekete kötés, amely alól itt-ott kikandikál a fehér pólya. A bal szeme alatt sötétkék véralfutás jelzi, hogy erősen összevashatta magát. Az elsőosztályú váróteremben üdvözlök az összegyűlt urak, akik mindjárt örömeiket fejezik ki, hogy nem történt komolyabb baja.

— Csekélység az egész — jelenti ki az érdeklődőknek, különben nem volnék itt.

A Budapestről Roosevelt elé Pozsonyba fölutasított újságírók megkérlik, hogy tegye lehetővé, hogy beszélhessenek Roosevelttel.

— A vendégemnek tartozom megőrizni a nyugalmát — feleli udvariasan — mert hiszen ez pihenőnapja Rooseveltnek. Idejövetele teljesen magánjellegű találkozás, de már intézkedtem, hogy Eberhardon tisztartómnál ellássák mindennel az urakat és majd az ebéd után lejövök oda önhöz és elmondok mindent.

Bejár a vonat!

Negyed tizenegykor Apponyi is kimegy a Perronra, ahol akkor már csaknem életveszélyes a tolongás, úgy, hogy a vasutasok szinte rimánkodnak a közönségnek, hogy huzódjanak kissé hátra, mert a gyorsvonat az első vágányon fog berobogni s még nekitaszítanak valakit.

Tíz óra 30 perckor egy altiszt jelenti a főnöknek:

— Már bejár a vonat!

Az egész tömegben égigfut a hír:

— Jön már!

— Jön a vonat!

Mindenki a könyökével erőlködik, ágaskodik, hogy jobb helyet kapjon és jobban lásson.

Egy félperc múlva feltűnik a gyorsvonat mozdonya és néhány pillanat múlva sziszegve, prüsszölve berobog a bécsi gyors.

Hurrá for Teddy!

Az életveszélyes lökdösés, ágaskodás újból kezdődik. A gyorsvonat megáll. Közvetlenül a mozdony után egy hosszú osztrák szalonkocsi van kapcsolva, Aehrenthál külügyminiszter külön szalonkocsija, amelyet Rooseveltnek rendelkezésére bocsátott.

Amint a vonat kerekei megállnak, harsogó éljenzés zug fel, csak úgy reng belé az épület.

A következő pillanatban megjelenik a szalonkocsi lépcsőjén Roosevelt Tivadar.

— Hurrá for Teddy!

— Hip-hip hurrá!

— Éljen Roosevelt! Éljen!

Perczekig zug az éljen és a taps. Fanatikusan éljenez, kiabál mindenki.

Roosevelt Tivadar.

A kocsis lépcsőjéről egy közepetermetű, vállas, izmos alkatu, deresedő szőkehajú férfi mosolyog a lelkesedő tömegre. Fekete puhakalapját a kezében tartja és azzal integet az üdvözlőknek. Roosevelt Tivadar az.

Aztán lelép a lépcsőről és ott áll velünk szemben, magyar földön az Unió legegyszerűbb és mégis legnagyobb polgára, aki nem is olyan régen elnöke, gondviselője volt Amerikába szakadt ezernyi honfitársainknak is.

Fekete szakett van rajta és sötét-szürke, csikos nadrág és fekete-fehér-csikos nyakkendőt visel. Rövidre nyírott, oldalt elválasztott szőke hajában már a halánték táján nagyon is sűrűn megsillannak az ősz hajszálak. Rövid bajusza is erősen ősz. Az egész ember csupa erő, csupa akarat. Barátságos, eleven tekintetében van valami olyan csodálatos vonzóerő, amely mindenkit lebilincsel és szinte hozzáferrasztja a szíveket az ő egyéniségéhez. Aki egyszer azokba a nyílt szemekbe tekintett, megérti azt a határtalan lelkesedést és rajongást, amelyel polgártársai hazájában körülveszik és maga is lelkesedik érte.

Az éljenzés és hurrázás lassankint elül és Brolly Tivadar, Pozsony város polgármestere, meleg magyar szavakkal üdvözlö a magyar földön a szabad Amerika nagy fiát.

Roosevelt levett kalappal áll előtte, balkarján egy zöldes-sárgaszínű loden felöltő. Az ajkai állandóan nyitva vannak és megülök kilátszik a szép, egészséges fogsor. Fogait összeszorítja, szemei elevenen tekintenek a fekete zsinóros cvikkér mögül a beszélőre és szinte látszik, hogy gyönyörködik az előtte ismeretlen szavak zenéjében.

A polgármester beszéde után újból kitör az éljen és a tapsvihar, Roosevelt barátságosan mosolyogva hajítja meg fejét és kezet nyújt a polgármesternek.

Semmi póz, semmi fáradság a nagy utazások után, maga a legteljesebb közvetlenség és koncentrált erő. Olyan arc, melyre nincs hatásuk az éveknak.

A polgármester után Jankovich Marcell dr., volt országgyűlési képviselő angol beszéddel üdvözölte Rooseveltet.

Roosevelt, amint a beszédet hallgatja, többször barátságosan mosolyog. Ilyenkor ajkai még jobban szétnyílnak, szemei fellángolnak és helyeslőleg int fejjével. Minden tekintet feléje van irányítva, minden mozdulatát lesik és a beszéd végével újból zajosan ünneplik.

Roosevelt beszéde.

Az üdvözlés után Roosevelt mond köszönetet angol nyelven az ovációért, a lelkes, szerető fogadtatásért. A zibongó, ágaskodó embertömeg elcsitul és várja mindenki Roosevelt szavát.

Csengő, messze elhallatszódó hangon, angol nyelven mondja a következő beszédet:

— Polgármester ur, vendéglátó gazdám és magyar barátaim! Igazán büszke vagyok, hogy itt lehetek ebben a történelmi nevezetességű országban, amely iránt mindig a legnagyobb mértékben érdeklődtem, amint érdeklődnie kell minden intelligens embernek az önk története és fejlődése iránt. Mint olyan embernek, aki az Egyesült-Államok nyugati részében a cow-boyok közt nevelkedett fel, különösen érdeklődéssel kell, hogy viseltessem az Árpád alatt bejött lovas nemzet rendkívüli életfolyása iránt, amely őket a világ egyik legnagyobb történelmi nemzetévé tette. Van valami merészesség, szabadság és lelkeség a magyar jellemében, amely mindig imponált nekem.

Köszöntöm önöket és örülök, hogy itt lehetek magyar földön.

Hangja kellemes, erősen csengő, aczélos hangsúlyval. Valósággal ropogtatja a szavakat. Lassan megfontoltan, magukat a szavakat is szótagolva, beszél, hogy el ne vesszen a hallgató számára egyetlen hangzó sem. Beszédéhez, amerikai szokás szerint, erősen gesztikulál. Amint beszél, mindene elárulja, hogy milyen lelkes ember, aki beszédének szuggesztív erejével magával tudja ragadni, lelkesíteni tudja hallgatóságát.

Mindig csak egy mondatot mond, aztán megvárja, míg Jankovich magyar nyelven tolmácsolja a

közönségnek. Beszédének minden mondatánál persze viharos éljenzés és hurrázás ismétlődik meg.

Pozsonyon keresztül.

A beszédek elhangzása után Apponyi Albert gróf teljesen magának foglalja le vendégét.

Roosevelt Tivadar fiával, Hengelmüller báró nagy követtel, ennek feleségével és kis leánykájával, akik együtt jöttek Roosevelttel Bécsből, bemennek az I. osztályú váróterembe. A tömeg, amely még tovább is látni akarja Rooseveltet, egészen melléjük sodor. A váróteremnek a kijárat felé eső sarkában állanak. Roosevelttel sárga felöltőjét veszi magára.

Apponyi éppen a balesetét mondja el. Roosevelttel a fejét csóválva hallgatja és örömet fejezi ki, hogy nincsen nagyobb baj.

Apponyi azután megemlíti, hogy Kossuth is el akart jönni Eberhardra, de beteg, mire Roosevelttel reményét fejezte ki, hogy Budapesten látni fogja. Ezalatt a vendéglátó gazda, Apponyi gróf is felöltött egy automobil-bundát és közli vendégével, hogy automobilon fognak Eberhardra menni.

— Ez azt hiszem kellemes lesz, mert mint tudom, ön szereti a sportot és különösen az autospportot — mondja vendégének angolul.

— A sport nálam már majdnem politika — feleli Roosevelttel mosolyogva — s a politika az én hivatásom!

Az előcsarnokon éljenző, lelkesedő tömegnek kellett keresztül verniük magukat, hogy eljussanak a rájuk várakozó automobилоkhoz.

Egy vörös automobilon foglal helyet Roosevelttel, jobboldalra tőle Hengelmüller bárónő és köztük a bárónő 6 éves, babarczu, szőke kisleánya, aki fésű piros rózsabimbókból kötött csokrot tart a kezében. Apponyi gróf a soffőr mellé ül és az autó túlköelve, az ezernyi nép éljenző sorfala között megindul a város felé.

Egy másik automobilban foglalt helyet Roosevelttel fia, Roosevelt Kermit és Hengelmüller báró osztrák-magyar nagykövet. Utánuk részint kocson, részint automobilon a városi tanács és aztán egy rengeteg kocsi, sűrű porfelhőt kavarva fel az uton, ahol mindenfelé nagy tömeg üdvözölte harsány Hurrá!-val és tapssal az amerikai vendéget.

Pozsony határában.

A városi tanács, a polgármesterrel az élén Pozsony város határáig kísérte a Roosevelttel vivő autót, amely idáig lassan haladt végig a városon. A határnál leszállottak, elbucsztak Roosevelttől, aki ismételt hangszólította, hogy menyire örül, hogy eljöhöz közeink, megköszönte a lelkes fogadtatást s aztán az automobилоk gyorsabb iramban indultak utnak. A városi kocsi visszafordultak és csak az újságírók követték lepke-rajként Rooseveltet.

Éppen akkor derült ki teljesen az ég és a tündöklő nap fénye aranyos pompába burkolta a kis magyar alföld termékeny szántóit, amelyek között a poros országúton a fellebogozott falvak közt egy messze földről jött ember sietett napokig tartó fáradságok után néhány órát pihenni.

Az első stáció.

Pedig még nem volt túl minden. Nyolcz kilométernyire a pozsonyi határtól egy fehérházas, német falu templomának tornya tűnt fel: Főrévhez értünk. A község végén virágfüzérékből font diadalkapu állította meg az utasokat. A község népe jött üdvözölni a nagy amerikai. Egy fiatal leány, az odaváló korcsmáros leánya, Geiger Adél csokrot nyújtott át neki, üdvözölte francia nyelven és kérte, hogy ha visszatér hazájába, adja át honfitársainak üdvözlétüket és mondja meg nekik, hogy mily szeretettel fogadták magyar földön.

Roosevelttel meghatottan köszönte meg az ovációt és megígérte, hogy át fogja adni üdvözlétüket honfitársainak.

Ekkor egy budapesti újságíró, aki szintén a Roosevelttel kísérő újságírókkal utazott, angol nyelven hozzátette:

— És adja át az üdvözlét ezeknek az embe- neknek, a fivéreinek és testvéreinek, a szegény magyar kivándorlóknak is.

Roosevelttel arca elkomolyodott és szomorú hangon ismételte az utolsó szavakat:

— Jes, for the poor emigrants! (Igen, a szegény kivándorlóknak!)

Egy pillanat múlva már messze haladt az automobil...

Fogadtatás Püspökön.

Szunyogdin is a tüzoltóság és iskolásgyermek állottak sorfalat, de a gépkocsi a lakosság lelkes éljenzése között megállás nélkül keresztül robogott a községen. Következő megállóhely Püspöki volt. Itt az iskola előtt volt a fogadtatás. Az iskolásgyermek a Himnuszsal fogadták, majd Tyukos János plébános mondott szép, magyaros üdvözlő beszédet, amelyben Roosevelttel három minőségben üdvözölte. Mint hazájának egy nagy férfiúját, aki annak jólétét és nagyságát mozditja elő, mint odaszakadt honfitársaink igaz jóakaróját és végül, mint a világbéke egyik lelkes apostolát.

Ezt jelképezve három kis leány, három, piros, fehér és zöld színű csokrot nyújtott át.

Roosevelttel itt is örömmel válaszolt.

— Különös örömrre szolgál, — mondta — hogy az ifjúságot, a tanítókat és lelkészeket itt együtt látom, amiből azt a meggyőződést merítem, hogy a gyerekeket nemcsak oktatják, hanem nevelik is és a szabadság szeretetét összekötik az erkölcsi törvény tiszteletével és a vallásossággal, ami a szabadság fentartásának mellözhetetlen kelléke.

Roosevelttel szavait Apponyi Albert gróf tolmácsolta magyar nyelven s aztán kirobogtak a községből.

A község végén, az alsó soron, amikor az automobилоk odaérnek, a Rákóczi-induló hangjai ütök meg fülünket. Egy utszéli telefonoszlophoz támaszkodva huzta négy foltosruhájú, füstös cigány és a nagy preriek nagy fia talán nagyobb érdeklődéssel nézte ezt a speciálisan magyar jelenetet, mint talán holnap a pesti palotákat, amelyekből látott ő eleget, meg nagyobbat otthon is.

Eberhardon.

Hid a lett volna a következő stáció, de itt nem álltak meg, mert a községben kanyaróárvány van. Így csak a tüzoltóság és az ünneplők sorfala között száguldtak el Eberhard felé.

Tizenkettőre harangoztak, amikor a falu aljába értünk, ahol magisméltódtak az üdvözlés.

Putz Károly községi bíró mondott néhány szót és Roosevelttel fáradhatatlanul, jókedvűen és frissen hallgatta a szónokot, aki megköszönte, hogy oly messze országból jött közeink. Felelt is rá örömmel és kijelentette, hogy szívesen jött ide és örül, hogy most saját hazájukban látja a magyarokat, akiket Amerikában ismert és becsült.

Apponyi Albert gróf ezután bemutatja a tisztartóit Roosevelttel és a község érdemes, öreg tanítóit is, akinek Roosevelttel barátságosan meg- rázta a kezét.

— Nagyra becsülöm a tanítókat, mert ők egész generációk gondolkozásmódját irányítják, — szölt hozzá. — Tanítsa meg a fiatalságot, hogy tanuljon uralkodni magán, hogy később másokon is tudjon uralkodni.

Nyomban utána felültek az autóra és mire körülnéztünk, már berobogtak a park zöld kapuján.

A kastélyban.

Amint két agyonhajtott levunktól még kitellett, vágattunk a kapuhoz. Ketten még bejutottunk, de mögöttünk aztán becsapódott a kapu és a többiek, akik néhány percznyi késéssel érkeztek, kintrekedtek. A fehérre meszelt emeletes, csinos kastély erkélyéről két hatalmas lobogó csüngött alá. Egy amerikai és egy nemzeti lobogó.

A bolthajtásos, széles kapubejárásban, amelyen át négyszögben épített épület udvarára lehet jutni, egy hatalmas, sötétlők Laurin-Klement-gépkocsi áll elhagyottan. Éppen az előbb szálltak ki utasai.

Az első ember, akivel találkozunk, a grófi gyermekek hitoktatója. Szótlanul sietve megy fel a lépcsőn, nehogy megszólítsuk. Fölöttünk az erkélyről hangok hallatszanak le hozzánk. Az Apponyi komteszek játszadoznak a kis Hengelmüller baronesszel.

Lent a tágas kapuboltozatban csak mi ketten állunk. A közelben sehol senki, aki felvilágosítást adna, aki felelne kérdőzskéseinkre. Beljebb menni nem akarunk, nehogy zavarjuk a háziak és a pihenni érkezett vendéget nyugalmát. Egyszerre aztán ismerős alakot látunk közeledni a jobboldali üveges folyosón. Alleram Gyula, sub auspiciis

doktor és középiskolai tanár, a fiatal Apponyi György gróf nevelőjére ismerünk benne.

Néhány pillanattal később benyitunk a jobboldali földszinti folyosó első ajtaján és egy kétalakos, boltíves, kicsiny szobába lépünk. Régi butorok, középtű egy, hét személyre megterített asztal, egy chaiselonge, a falakon mindenütt régi szentképek és feszület. Az ablakokon erős vasrostély. Alleram dr.-től megtudjuk, hogy itt fognak ebédelni Apponyi gróf gyermekei, a pap és a nevelőszemélyzet. Fent az emeleti ebédlőben csak Roosevelttel, a fia, Hengelmüller báró, a neje és kis leánya, Nash budapesti amerikai főkonzul és a grófi pár fog ebédelni. Más vendég nem vett részt az ebéden.

Alleram dr. azután elmondja a házi fogadás részleteit, amelynek nem lehetünk tanúi:

— Roosevelttel a kert bejáratánál a kegyelmes ur gyermekei, a 12 éves György gróf, Mariska és Julia komteszek fogadták. György gróf angol szavakkal köszöntötte a vendéget, a kis grófkisasszonyok pedig sárga rózsacsokrokat nyújtottak át. Apponyi grófné az erkélyről zsebkendőjét lobogtatta az érkezők felé és fent a szalonban fogadta vendégét. Roosevelttel az üdvözlések után a lakosztályába vonult, hogy megmosakodjék és kissé pihenjen. Az első emeleten rendeztek be számára három tágas szobát, a fia számára külön egyet. Azokban a szobákban szállásolták el, ahol Apponyi sógora, az öreg Marzani gróf lakott, valahányszor Eberhardra jött.

A tisztartónál.

Alleram dr. azután elkalauzolt bennünket a gróf öreg tisztartójának, Knau Antalnak a park mellett lévő házába, ahol Apponyit kellett megvár- nunk. Egy főhéher szakállú, derék magyar öreg ur és a felesége fogad bennünket jó magyaros vendégszeretettel. Negyven éve áll már Apponyi Albert szolgálatában, akivel együtt nevelkedett fel. Com- lyukában ott diszlik a koronás arany érdemkereszt.

Ő tartja jól, terített asztallal a Budapestről fel- rándult újságírókat és az ő vendégszerető házában vártuk, hogy vége legyen a családi ebédnek és megtudjunk egyetmást Roosevelttel házigazdájától.

Félháromkor jött le Apponyi gróf a tisztartó házába. Ekkor ért véget az ebéd.

— Itt vagyok, uraim. — szölt, amikor belépett a szobába — most kifoghatnák, mint egy cit- romot.

Az első kérdés persze az volt, hogy hol és mi- kor beszélhetünk Roosevelttel?

— Itt Eberhardon nem, uraim, — hangzik a válasz. — Már én közöltem Roosevelttel az urak kérését és ő a csekély állomáson szívesen rendelkezésre áll az uraknak. Csakhamar aztán rászabadí- tom az urakat a vendégre. Csak politikat ne kér- dezenek tőle, mert arra úgy sem felel. Én magam is megkérdeztem, hogy vállalja-e a jövőben az elnökséget, mire kijelentette, hogy még nem tudja, hogy kandidáltatja-e magát még egyszer.

— Kik vettek részt az ebéden, kegyelmes uram?

— Roosevelttel, a fia, Hengelmüllerék, mister Nash, a feleségem meg én. Egészem baráti jellegű ebéd volt minden ceremónia nélkül és abban a ruhában ültünk asztalhoz, amelyben jöttünk. Részt kellett volna venniük Kossuthnak és An- drássy Gyulának is, de Kossuth beteg és most déiben érkezett tőle süngöny Roosevelthez. An- drássy is táviratozott Spanyolországból, ahol most Afrikából hazajövet tartózkodik. Most vendégeim a déhányzóban szórakoznak és öt órakor kocsin megyünk a csekély állomásra, ahol szintén lesz fogadtatás.

— Hogy tetszik Roosevelttel Magyarország és a fogadtatás?

— Nagy elragadtatással beszél a pozsonyi fogad- tatásról és különösen azok az intim, naiv jellegű falusi manifesztációk tetszettek neki. Többször han- goztatta előttem, hogy sajnálja, hogy uti tervét úgy osztotta be, hogy több ideig nem tartózkod- hatik itt. Különben, ha beszélnek vele, ezt a saját szájából is hallani fogják.

— Felhívtam a figyelmét arra is, hogy ezeknek a községeknak tisztára német nyelvű közönsége, amely csak törve beszél magyarul, a világot sem üdvözölte volna őt másképp, mint magyarul. Na- gyon érdekes volna, ha úgy inkognitóban be- lehetne csempészni Roosevelttel a

lami választójogi gyűlésre, hogy ott benyomásokat szerezzen.

Apponyi a balesetéről

A szombati balesete felől kérdezték ezután Apponyit, aki elmondta a kellemetlen kaland keletkezését:

— A hat és fél éves Julia leánykával mentem ki kocszini szombaton délután egy kis kétkerekű giggen. Egy Vércse nevű jóvérű lovacska volt befogva, amelyet a kis lányom maga hajtott, mert legnagyobb öröme a hajítás. Egy fordulónál tulajdonképpen nekem kellett volna átvenni a gyeplőt, de láttam, hogy a leánya olyan szépen veszi a fordulót és olyan öröme telik, hát hagytam. Ekkor azonban a kocsi nekiütődött egy karónak, a tüzes lovacska félreugrott és a kocsi felfordult velünk. Én a fejemet két helyen betörtem és elborított a vér. A kis lányom a fején szenvedett szerencsére kisebb zúzódást. Schmidt dr. pozsonyi orvost hívtam este, aki bekötözte a sebemet, ma reggelre aztán a szemem is egész kék lett. Reggel a baloldalam is annyira fáj, hogy alig tudtam mozdulni és már komolyan azt hittem, hogy nem tudok részt venni vendégem pozsonyi fogadásánál, de később jobban lettem.

Egy félórás beszélgetést Apponyi az újságírókkal, aztán elbucszott és visszament vendégéhez.

Roosevelt ajándéka.

Eberhardon nem akadt több dolgunk. Kocsira ültünk s elindultunk Cseklész felé, hogy onnan együtt jöjjünk Roosevelttel Budapestre.

Már a kocsin ülünk, amikor odajön hozzánk Alleram dr., a kis Apponyi gróf nevelője és még egy pár intimitást mond el a délutánról.

Roosevelt vadászati kalandjait beszéli el a nagy dohányzóban és a kis György grófnak egy puskagolyót ajándékozott, amelylyel nemrég egy elefántot terített le Afrikában. Nehány nyilhegyet is adott hozzá, amelyeket az elefánt bőrében találtak és valószínűleg a benschülöttek lövöldöztek bele korábban, de beletörték a sebébe s az elefánt ott viselte őket a bőre alatt. Megigérte, hogy ha hazaér, egy másik puskagolyót is küld, amelylyel egy rinocérosz életét oltotta ki.

Aztán afrikai utjáról beszélt és elmondta, hogy még a Saharában is hatvan font súlyú könyvet vitt magával, köztük Schillert és Körnert, akik kedvelt költői.

Ebéd után a parkba mentek, ahol a százados fák alatt a kis gróf fényképfelvételeket csinált a társaságról.

Cseklész.

Ezalatt beborul az ég és sötét felhők borítják el a láthatárt és mire az állomásra érünk, zuhog a zápor. A kis cseklézi állomás is illő díszben várja a vendéget. Bányai Győző állomásfőnök lobogókkal, délszaki növényekkel és virágokkal díszítette fel, amelyeket Esterházy Ferencz grófné engedett át.

Félőtkor érkezik meg Roosevelt Tivadar Apponyival, ennek feleségével, Hengelmüller családjával és Nash főkonzullal. Az állomás előtt Smeringa Győző körjegyző üdvözölte és beszéde végén arra kérte, hogy ha visszatér hazájába, viselje szíven a szegény magyar kivándorlók sorsát. Ezen a vidéken ugyanis elég sok a kíváncsi és a falu szülőttei közül is sokan élnek Amerikában.

Roosevelt válaszában kijelentette, hogy ő szereti a magyar kivándorlókat, mint minden kivándorlót, aki ragaszkodik őshazájához, mert az olyan, mint a férfi, aki az anyját szereti, szereti a feleségét is. Neki mindig az volt a princípiuma, hogy a jóságot és az igazságot emelje uralomra és gyámolítsa a gyengéket, de úgy, hogy ne tegye őket még gyengébbé. Ezeket az elveket vallja Amerikában és kívánja, hogy ezek az elvek tegyék nagygyá és boldoggá Magyarországot is.

Amikor a kivándorlókról beszélt, egészen komoly lett az arca és látszott rajta, hogy átérzi, amit mond.

Beszélgetés Roosevelttel.

És most elérkezett az idő, hogy mi is beszéljünk vele egy pár szót. Apponyi az állomáson bemutatta neki a budapesti újságírókat, akiknek nevében Pásztor Árpád üdvözölte, mint a világ most legelső újságíróját.

Roosevelt mosolyogva hallgatta az üdvözlést és mindenkiel sorba kezét fog. Előbb angol nyelven beszél, majd francziával és némettel keveri a beszédet.

— Végtelenül sajnálom, hogy nem tudok magyarul, mert akkor jobban megértenénk egymást. Örülök, hogy a magyar vidék után nemsokára látni fogom a fővárosukat is.

Aztán megkérdezték, hogy mit tart a kivándorlásról, mire nevetve így felelt:

— Pardon, arról nem beszélek!

— Au revoir à Budapest! — fordul még egyszer az újságírók felé s aztán bemegegy a váróterembe.

Roosevelt Kermit.

Csak ekkor jut időnk szemügyre venni a volt elnök fiát. A vágányok mellett áll egy nyurga, szőkehajú, kékszemű, serkedő bajszú ifju. Zöld, koczkás sportsapka van a fején és egy rövid angol fapipát tisztogatva beszélget Nash főkonzullal. Ez Roosevelt Kermit.

Vele is szóbaelegyedünk, de nehezen, tartózkodva felel, látszik rajta, hogy nem szívesen teszi.

— Tanult-e odahaza valamit mister, Magyarországról? — kérdezi az egyik újságíró.

— Igen, sokat — hangzik a felelet.

— És milyen pályára készül?

— Vasutas-pályára.

Többet nem igen akar beszélni, mert elhúzódik és nagy buzgalommal tisztítja fapipáját.

Budapest felé.

Hat óra husz perczkor megáll a bécsi gyors, amely máskor csak keresztülobog az állomáson. Mert Rooseveltnek állította meg az üzletvezetőség.

A zsufozásig megtelt vonat ablakai megtelnek az utazóközönséggel és lelkesen üdvözik a szalonkocsiba szálló Roosevelt. Egy percz múlva elindul a vonat és a vendég a szalonkocsiban hermetizce elzárva a külvilágtól és az érdeklődők kíváncsiságai elől, robot a magyar főváros felé.

Roosevelt Budapesten.

Fogadás a nyugati pályaudvaron.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 18.

Az Egyesült Államok volt elnöke, Roosevelt Tivadar, európai körútján vasárnap este kilencz óra öt perczkor érkezett Budapestre a nyugati pályaudvaron. A pályaudvar perronján ember ember hátát. Félkilenczkor a rendőrök kordont alkottak a királyi váróterem ajtaja előtt s a kordonon belül csak fővárosi bizottsági tagokat, Budapesten élő amerikaiakat s egyéb meghívott vendégeket bocsátottak. Körülbelül másfélszer ezer ember szorongott a szűk perronon s valóságos életveszélyes tolongás támadt minden pillanatban.

Valamivel kilencz óra előtt jelezte Daróczy állomásfőnök, hogy közeledik a bécsi gyorsvonat. Ekkorra már a fővárosi bizottsági tagokon kívül ott voltak: Bárczy István dr. polgármester, Marx János államvasuti elnök-igazgató, Gál Jenő főrendiházi tag, aki a Társadalomtudományi Társaság küldöttségét vezette, Boda Dezső dr. főkapitány, Bárczy István dr. min. titkár, aki a miniszterelnök képviselőjében jelent meg és még igen sokan a polgári társadalom jelesei közül.

A hatalmas tömeg, amikor a kocsi ablakán keresztül megpillantotta a volt elnököt, lelkes éljenzésben tört ki:

— Hurra Roosevelt! Éljen! Éljen!

Az ünneplés perczekig tartott s a zaj és zugás csak akkor szűnt meg, amikor Roosevelt fia kíséretében kiszállott a vasuti kocsiból. Hengelmüller fő amerikai osztrák-magyar nagykövet és családja a vasuti kocsiban maradtak.

A polgármester beszéde.

Roosevelt Tivadart elsől Bárczy István dr. miniszterelnöki titkár üdvözölte Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök nevében, utána pedig Bárczy István polgármester köszöntötte angol nyelvű beszédében a főváros vendégeit. A polgármester beszéde magyar fordításban ez:

— Mi, a magyar főváros polgárai, kijöttünk ide, hogy önt, amikor e város küszöbét átlépi, szívünk egész melegével üdvözöljük és biztosítjuk önt még nagyrabecsülésünkről és arról, mennyire örvendünk és büszkék vagyunk, hogy látogatásával városunkat megtiszteli. A magyar nép és a főváros közönsége határtalan tisztelettel viseltetik ön iránt, akiben nemcsak a hatalmas amerikai nemzet legnagyobb fiát, nemcsak a népek békéjének, az emberi szabadságnak és felvilágosodásnak, de egyuttal a magyar nemzetnek egy igaz, kipróbált barátját látja, aki felelősségteljes, nagy állásában is oly sokszor tanujelét adta irántunk való igaz rokonérzésének.

Valamikor az amerikai nép kitörő lelkesedéssel fogadta Kossuth Lajost, mi nem kisebb lelkesedéssel fogadjuk önt, kinek látogatása mindenkor emlékezetes eseménye lesz városunk történetének. Kellemes napokat kívánok és reményem, hogy úgy ön, mint nagyrabecsült családja jól fogja érezni magát közöttünk.

Beszédét e szavakkal végzi be:

— Éljen Roosevelt!

Roosevelt válasza.

Ezer és ezer ember ismételte ezt a kiáltást s a lelkesülés tetőpontjára emelkedett, amikor Roosevelt beszélni kezdett. Roosevelt angol nyelvű beszédének ez a magyar fordítása:

— Nagy utamban mindenütt szívélyesen fogadtak, de ily szívélyesen, becsületemre mondom, nem fogadtak sehol. Nagyon örvendek, hogy e kedves városba, ahol annyi igaz, jó barátta találtam, eljöhettek a fiammal együtt. Mindenhol jártam; Európa sok városában jártam; megfordultam Párisban, tudok egy keveset francziául, Budapestem még nem voltam.

E szavai után nagy meglepetésre, amit aztán fokozott mértékben kitörő ováció követte, magyar nyelven ezeket mondotta:

— Budapestem még nem voltam, de azért mégis tudok egy kicsit magyarul.

Majd angolul folytatta:

— Ujból örömmnek adok kifejezést abból az alkalomból, hogy önök közé, igaz barátaim közé eljöhettek.

Roosevelt szavait perczekig tartó éljenzés és taps követte.

Roosevelt ezután kezét fogott és néhány perczen keresztül elbeszélgetett a pályaudvaron tiszteletére megjelent notabilitásokkal, majd az udvari váróterem keresztül a kijáró felé haladt. Itt elsől a budapesti amerikai dal-egylet nagy küldöttsége üdvözölte őt. A pályaudvar előtt várakozott reá O'Keren's bécsi amerikai nagykövet is.

Az utcán.

Amikor Roosevelt kifelé indult, a tömeg soraiban teljesen felbomlott a rend s egyszerre örületes tolongás támadt. A rendőröket egyetlen pillanat alatt félretaszították és körülfogták az automobilt. Közben szüntelenül zugott és viharzott a lelkesült éljenzés. Az automobil lassan megindult, de csak az érkezési csarnok főkapujáig juthatott, ott utját állotta az ezrekre menő tömeg. Összezsufolva állott a pályaudvar külső fedett csarnoka alatt vagy ötezer ember. Végre a lovasrendőrök nyitottak utat a gépkocsinak, amely nagynehezen megindult. A zuhogó esőben, egész az Alkotmány-utczáig, sűrű tömeg foglalta el a Váci-körutat és lelkesen éljenzte az érkezőket. Az automobil a Váci-köruton és a Deák Ferencz-utczán keresztül vitte Rooseveltet a Hungária-szálló elé, ahol szintén nagy, lelkesen éljenző, hurrázó tömeg fogadta. Elsőnek Roosevelt Kermit, az exelnök fia ugrott ki a gépkocsiból, őt követte az apja, a lelkesült tömeg előtt levette a kalapját és mosolyogva intett az emberek felé, aztán belépett a kapun.

A szállóban.

A zászlódiszben pompázó Hungária-szálló kapujában Burger igazgató fogadta az előkelő vendéget és angol nyelven rövid üdvözlő beszédet intézett hozzá. Roosevelt megköszönte az üdvözlést, majd az igazgató kalauzolására mellett felhaladt lakosztályába.

Az utcán azonban nem akart csillapodni a lelkesedés. Egyre hangzott a lelkesült éljenzés. Roosevelt erre kiment lakásának a Dunaparttra nyíló erkélyére és onnét rövid beszédet intézett a néphez.

— Nagyon köszönöm a lelkes üdvözlést, — mondta — valóban örömmel tölt el az a tudat, hogy ennek a barátságos városnak a vendégszeretét élvezhetem. Sok szerencsét. God by!

Roosevelt az est folyamán nem hagyta el lakását, fia azonban már néhány perccel megérkezésük után, hajadonfővel lejtött az előcsarnokba és a kíséretükben levő amerikai újságírókkal beszélgetett, majd az étteremben megvacsorázott, aztán G. O. Thompson, a «New-York American» munkatársa kíséretében kiült a szálló terraszára.

A mai délelőtt.**Roosevelt mai programja.**

Az a lelkesedés és érdeklődés, amelyvel Budapest tegnap Roosevelt Tivadart fogadta, mára sem csappant meg és amerre ma délelőtt az amerikaiak dédelgetett Teddy-je elrobogott Szápáry Pál gróf szürke automobilján, a közönség mindenfelé nyomába szegődött és lelkesen ünnepele.

Mindenütt nagy néptömeg várta s ahol megjelent, lelkesülten éljengették, sőt Budán, a királyi várpalota előtt az ifjúság apró amerikai zászlócskákat dobált kocsijába. Ez a meleg szeretet nagyon meghatotta az ex elnököt és a délelőtt folyamán több ízben kijelentette, hogy ezt a vendégszeretetet, ezt a szép fogadást sohasem lesz képes elfelejteni.

A mai nap programjának kiemelkedő pontja az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának üdvözlése volt, amely alkalommal Roosevelt több politikussal hosszabban beszélgetett.

A reggeli.

Roosevelt ma reggel negyed 9 órakor kelt fel. Felkelés után kiült a Dunára nyíló szobájának erkélyére és onnan gyönyörködött az eléje táruló látványon. Itt az erkélyen szolgálták fel reggelijét is, amely kávéból, tojásból és hideg sültből állott.

Kis idővel később Németh József miniszteri osztálytanácsos kereste fel, aki előtt a legnagyobb elragadtatással és melegséggel nyilatkozott egy a fővárosról, mint a tegnapi fogadtatásról.

Az osztálytanácsos a földmivelésügyi miniszter nevében meghívta Rooseveltet, hogy látogassa meg holnap a bábolnai ménesbirtokot. Az ex-elnök a meghívást nagy örömmel fogadta.

József főherczegnél.

Délelőtt 10 órakor a Hungária-szállóból kíséretével négy automobilon elindult, hogy a ma délelőttre tervbe vett látogatásait megtegye. Az első automobilban Roosevelt Tivadar és Hengelmüller László amerikai osztrák-magyar nagykövet foglaltak helyet. Az autóbilt Szápáry Pál gróf vezette.

Először József főherczeg palotájába mentek, ahol Roosevelt Tivadar és fia névjegyeket leadták.

Az utvonalon mindenütt melegen üdvözölte az utca közönsége a főváros nagy vendégét.

A miniszterelnöknél.

József főherczegtől a miniszterelnöki palotába hajtottak. Khuen-Héderváry gróf a felesége társaságában fogadta a volt elnököt s kivette vendégeit a palota terraszára. Roosevelt öt percen át néma elragadtatással szemlélte a felséges panorámát s elragadtatással nyilatkozott a terraszról kinálkozó kilátásról, s azt mondotta, hogy alig találkozott ehhez

hasonlóval a világon. A vendégek negyed órai időzés után távoztak.

A királyi Várban.

Innen Roosevelt a társaságában levő urakkal átment a királyi várpalotába, ahol Bárczy István dr. miniszterelnöki titkár és Szegedi-Maszák Aladár kormánytanácsos kalauzolásával megtekintették a királyi várpalotának előbb az új szárnyát, majd a régijt.

Rooseveltnak a pompás gobbelinek és képek nagyon megtetszettek és az azokról mondott véleményében nagy tájékozottságot árult el a magyar történelmi eseményekről, sőt több történelmi eseménynek az évszámát is meg tudta mondani. A legnagyobb tetszés hangján nyilatkozott a királyi palota tánczterméről, a Habsburg-, Hunyadi- és Szent István-termekről.

A programba az Erzsébet-muzeum megtekintése is bele volt véve, de arra már nem jutott idő.

A parlamentben.

A kir. palotából az automobilon a képviselőházhoz robogtak, amelynek a kupolacsarnokhoz vezető főbejárataánál Zlinszky István, a képviselőház háznagya fogadta Rooseveltet és kíséretét és rövid magyar beszédben üdvözölte.

Roosevelt lelkes hangú választ adott, kijelentette, hogy nagy örömmel jött ide. Nemcsak mondja, hanem hiszi is, amit mond, hogy őszintén szereti a magyarokat. Súlyt helyez erre a kijelentésére, mert szereti és becsüli a magyarokat főleg azért, mert a magyar ember szereti a szabadságot és a magyarság értékes népe; mint a német mondja: jogosan számíthat a kulturállamok közé. Kívánja, hogy amilyen fényes a magyar nemzet múltja, olyan legyen a jövője is.

Rooseveltet a jelenlévők lelkesen megéljengették. Innét fölmentek a képviselőház kupolacsarnokába, a hol nagyszámu, előkelő közönség várakozott Rooseveltre.

Az interparlamentáris magyar csoport tagjai nevében Apponyi Albert gróf beszédet intézett hozzá és az üdvözlőve őt, kifejtette, hogy neki személyes okai is vannak arra, hogy Rooseveltet üdvözölje, azért a szívélyes fogadtatásért, melyben annak idején, hat évvel ezelőtt az interparlamentáris konferencia tagjait a Fehérvázbán részesítse. Az Egyesült-Államok elnöke a nemzetközi békekonferenciát támogatta is. Később Roosevelt energikus intervencziója megállította a borzasztó vért ontó háborút. Ezen dicsőségért érdemét elismeri az egész világ. Üdvözöljük őt, mint azon ügynek egyik legkiválóbb munkását, amely ügy érdekében munkálkodni kívánunk továbbra is vele együtt, a béke nagy ügye érdekében.

Az a szívélyesség, amelyvel fogadják, nem tisztán vendégszeretet, hanem szíves ováció egy barát iránt, akit eddig csak hírnévből ismertünk.

A beszédet az egybegyűltek lelkes éljenzéssel és «hurra»-kiáltással fogadták. A beszéd végén Apponyi átnyújtotta Rooseveltnek az interparlamentáris csoport díszes feliratát.

Roosevelt beszéde.

A beszédre Roosevelt angol nyelven válaszolt. Tisztelt barátaim! Nem tudom eléggé kifejezni, lelkesedésemet és hálámát azért a nagylelkű barátságért, amelyvel engem az önök nagy és gyönyörű országában fogadtak. Én nemcsak tisztelem Magyarországot és nemcsak szimpátiázlok vele, hanem bámulója vagyok, mert tudom, hogy Magyarország történetében számtalan olyan lecke van, a melyeket megtanulhatunk. Megtanulhatjuk a bátorság leckéjét, megtanulhatjuk a vas elhatározás és kitartás leckéjét. Uraim! Az egész civilizált világ adósa Magyarországnak az ő múltjára. Az önök ősejé az érdem, hogy azokat a támadásokat visszaverték, amelyek a nyugati kultúra ellen a barbárismus világából jöttek; Washington népe a nyugati homoszterák nagy városában ma is csodálattal adózik az önök nagy, bátor, nemes királyai, Erdély, a Duna jobbpartja és balpartja dicső harcászai és azok győzelmes számos csata iránt, amelyet megvíváltak. (Leles éljenzés és taps.) Nincs illuztríusabb történelem, mint a magyar nemzet történelme. Én ismerem ezt a történelmet és nem tartanám magamat művelt embernek, hogy ha nem ismerném.

(Éljenzés.) Önök és én egy ponton állunk, mert a morális politikai küzdelemnek főelvi minden országban ugyanazok: küzdelem a szabadságért, a szabadságért és egyszersmind az erkölcsiségért és végül a vallási küzdelem, amely egy erkölcsös országnak mindig az alapját képezi. Én küzdöttem az arany szabadság elveiért, az igazságért, az ember és ember közötti egyenlőségért, a nyilvános ügyekben való feltétlen tisztességért és a polgárok szociális javaiért. Kerülnünk kell a reakcióná riusok törekvéseit, akik minden jónak előrehaladását meg akarják gátolni: de másrészt kerülnünk kell azt, hogy félrevezettségünk a fantasztikus látványok által. Ugy küzdünk, hogy segítsünk a gyengébb testvérünkön. Ha valaki megbotlik, emeljük fel, mert nincs senki sem közöttünk, aki ne botolhatna meg; nincs senki sem közöttünk, akinek ne lenne szüksége segítő kézre. Emeldd fel, hogy ha polgártársad megbotlik, de hogy ha elesik, akkor hadd őt fekve, ne emeld fel, mert bizonyára nem érdemli meg a felemelést. Ezek az elvek vezéreltek engem. Köszönöm szíves üdvözlésüket. (Zajos éljenzés.)

Ezután Apponyi gróf sorra bemutatta a csoport jelenlévő tagjait, akikkel Roosevelt egyenkint beszélt.

Roosevelt ezután megtekintette a képviselőházat, kiment a terraszra is, ahol sokáig gyönyörködött Budapest szépségében.

A magyar csoport felirata.

Az interparlamentáris magyar csoport Roosevelt-hez budapesti látogatása alkalmával a következő feliratot intézte:

Az interparlamentáris magyar csoport lelkes örömmel üdvözlö Roosevelt Tivadart, a hatalmas északamerikai államok nagy fiát, a béketörekvések apostolát, a nemes békeszerzőt magyar földünkön, amelyet a szabadságért és alkotmányért vívott küzdelmek vérrrel áztattak. Lelkesedéssel és szeretettel köszöntjük benne barátunkat és hálánkat fokozza a visszaemlékezés arra a meleg szeretetre, amelyvel a magyar interparlamentáris csoportnak 1904-ben St.-Louisban járt tagjait fogadta.

Kelt Budapest, 1910 április 16-án. Az interparlamentáris magyar csoport teljes ülésén:

Apponyi Albert gróf elnök,
Berzeviczy Albert alelnök,
Dessewffy gróf titkár.

A felirat pergament-papíron, remek kalligráfiával a Nemzeti Múzeum Korvin-kodexei egyike gyönyörű lapjának hasonmására, renaissance ornamentikával készült. A felirat felső részén a Korvinczimer helyén az Egyesült-Államok és a magyar czimer rajza foglal helyet. Kötése sötétzöld marokkin bőr, izléses aranyozással, az Egyesült-Államok tűzzománczos czimerével.

Dejeuner a főherczegnél.

József főherczeg déli 1 órakor Roosevelt tiszteletére dejeunert adott, amelyen résztvettek a főherczegen kívül József Ferencz főherczeg, László főherczeg, Theodore Roosevelt, mr. Cermit Roosevelt, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, báró Hengelmüller washingtoni osztrák-magyar nagykövet, gróf Teleki Samu, gróf Zichy Kázmér, gróf Széchenyi László, Libits Adolf udvari tanácsos, jószágkormányzó, Roszkoványi Dezső szolgálattevő kamarás, Kratochwill százados, Rákosi udvari titkár és Cander, László főherczeg nevelője.

A nagykövet ebédje.

Roosevelt Tivadar tiszteletére ma este 8 órakor a Park-klubban Hengelmüller László báró, washingtoni nagykövet ebédet ad, amelyre hivatalosak: József főherczeg, Roosevelt Tivadar, Khuen-Héderváry Károly gróf és neje, Apponyi Albert gróf és neje, Tisza István gróf és neje, Pejacevich Tivadar gróf és neje, Zichy János gróf és neje, Serényi Béla gróf és neje, Széll Kálmán, Wekerle Sándor, Kosuth Ferencz, gróf Apponyi Sándor, gróf Nákó Sándor, gróf Hadik-Barkóczy Endre és neje, gróf Andrassy Géza, Windischgrätz Lajos herczeg és neje, Roosevelt Cermit, Rosner Ervin báró és neje, Esterházy Mihály, Szápáry Pál gróf, Teleki Sándor gróf, Frankenstein báróné, Jekelfalusy Zoltán és neje, Roszkoványi Dezső, Károlyi Imre gróf és neje, Széchenyi László gróf és neje, Nach és neje, Károlyi Mihály gróf, Berzeviczy Albert és neje.